

Oslo, 3. oktober 2024

Sex og samfunns innspill til Dokument 8 156 S (2023-2024)

Sex og samfunn takker for mulighet til å gi innspill til *Dokument 8 156 s (2023-2024)*
Representantforslag om skolens undervisning om kjønn.

Om Sex og samfunn

Sex og samfunn er Norges største fagsenter for seksuell og reproduktiv helse og rettigheter. Vi har i over 50 år jobbet for økt kunnskap, kompetanse og tilgjengelige tjenester på feltet. Vi driver klinisk og pedagogisk virksomhet, samt faglig utvikling og politisk påvirkningsarbeid. Den kliniske delen av arbeidet vårt inkluderer blant annet Norges største klinikk for seksuell helse.

I 2023 var vi i kontakt med om lag 36 000 unge gjennom vår poliklinikk, vår chat-tjeneste og seksualitetsundervisningen vi holder for 9. trinn i Oslo. I tillegg holder vi kurs og undervisning for helsepersonell og studenter innen helsefag over hele landet.

Vårt innspill

Overordnet mener Sex og samfunn at:

- Seksuell helse må ses i et livsløpsperspektiv, og må ses i sammenheng med fysisk og psykisk helse.
- Det trengs økt kunnskap om menns seksuelle helse både hos målgruppen selv og hos helsepersonell som møter de. Da trengs både bedre seksualitetsundervisning i skolen og det trengs økt kompetanse hos helsepersonell.
- Vi må sikre tilgjengelige og inkluderende tjenester og samtidig sørge for at målgruppen oppsøker tjenestene.

Sex og samfunn reagerer på at forslagsstillerne foreslår å begrense informasjon om kjønn og seksualitet med bakgrunn i at dette vil føre til at flere ønsker kjønnsbekreftende behandling. Skolen og lavterskeltilbud som skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom er arenaer i en særegen posisjon til å gi barn og unge god, faglig og kvalitetssikret informasjon. Dersom en begrenser mulighet for dette vil barn og unge oppsøke informasjon andre steder med varierende kvalitet og faglig forankring.

Skolens rolle

I læreplanverkets verdigrunnlag heter det blant annet:

Likeverd og likestilling er verdier som er kjempet fram gjennom historien, og som fortsatt må ivaretas og forsterkes. Skolen skal formidle kunnskap og fremme holdninger som sikrer disse verdiene. Alle elever skal behandles likeverdig, og ingen elever skal utsettes for diskriminering. Elevene skal også gis likeverdige muligheter slik at de kan ta selvstendige valg. Skolen skal ta hensyn til mangfoldet av elever og legge til rette for at alle får oppleve tilhørighet i skole og samfunn. Vi kan alle oppleve at vi skiller oss ut og kjenner oss annerledes. Derfor er vi avhengig av at ulikheter anerkjennes og verdsettes.¹

¹ Utdanningsdirektoratet: [Overordnet del: Opplæringens verdigrunnlag](#).

Det står videre at skolen skal «bidra til at hver elev kan ivareta og utvikle sin identitet i et inkluderende og mangfoldig fellesskap.»

Skolen skal være et trygt og inkluderende sted for barn og unge. Sex og samfunn mener det ikke er riktig å forsøke og fjerne tiltak som bidrar til at ansatte får kompetanse til å møte elever på en inkluderende måte. I våre nasjonale undersøkelser² ser vi at både elever og lærere ønsker mer kunnskap og undervisning om skeiv seksualitet, og vi er svært skeptiske til at slik en skal forsøke å begrense kunnskap og undervisning som målgruppen både ønsker og etterspør.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Forslagsstillerne trekker frem helsestasjons- og skolehelsetjenesten som en annen arena hvor informasjon om kjønn skal begrenses. I *Nasjonal faglig retningslinje helsestasjon, skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom* står det at tjenesten skal bidra til «nødvendig kunnskap og handlingskompetanse om seksuell helse». En åpen og inkluderende kultur skal bidra til å forebygge diskriminering og videre sørge for trygge rammer rundt barn og unge, står det videre.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er lavterskeltilbud hvor barn og unge bør møte trygge voksne som bruker et inkluderende språk og sørger for å ivareta alle som oppsøker dem. Å begrense handlingsrommet i tjenesten ved å fjerne retningslinjer knyttet til spørsmål om kjønn er å undertrykke mangfoldet i målgruppen som tjenesten er til for.

Med vennlig hilsen

Anneli Rønnes

Leder for
kommunikasjon og politikk

² Sex og samfunn (2021): [Seksualitetsundervisning i skolen. En kartlegging av elevers og læreres erfaringer og ønsker.](#)